

Stručni rad

LETEĆA KUĆICA ODLIJEĆE U ZELENI GRAD

Janja Štefanič Guštin
Osnovna škola Metlika

Sažetak:

U sklopu nacionalnog projekta Škola-ekoprijateljica planeta Zemlje, s djecom 1. razreda osnovne škole obradila sam bajku Daneta Zajca Leteća kućica. Učenici su kreirali novu ekabajku prema već napisanoj bajci. Koristeći otpadni materijal izradili su ekološki prihvatljiv Grad maštete.

Ključne riječi: bajka, ekabajka, otpadni materijal

1. Obrada umjetničkog teksta

Tijekom školske 2019./2020. godine sudjelovala sam s učenicima 1. razreda u nacionalnom projektu Škola-ekoprijateljica planeta Zemlje. Mnogo smo razgovarali o prirodi i važnosti očuvanja njene čistoće. Tijekom šetnji promatrali smo biljke i životinje, učili kako brinuti o okolišu, posjetili ekološki otok u blizini škole te klasificirali otpatke. Djeca obožavaju bajke i vole se uživjeti u likove iz bajki, pa im tako pri obradi umjetničkog teksta na različite načine možemo približiti ekološke sadržaje. Na satu slovenskog jezika odlučila sam s djecom obraditi bajku Leteća kućica književnika Daneta Zajca [1]. Učenike sam motivirala zamišljenim putovanjem u nepoznato. Zatvorili su oči i odletjeli na put zahvaljujući svojoj kućici iz mašte. Pričali su o svojim lutanjima po svijetu, gdje su sve bili, što su vidjeli, saznali te donijeli kući. Zatim sam im uz slike ispričala bajku.

U jednom gradu iz bajke nalaze se kuće. One su sive. U ovom gradu nema nijedne zelene biljke. U kućama žive odrasli i djeca. Medvjedići spavaju u sjedećem položaju, tako da im krevetići nisu potrebni. Međutim, jedna kućica mnogo je drugačija od ostalih. Budući da joj je dosadilo provoditi vrijeme među ostalim kućama, jedne noći, zajedno s djecom u krevetićima, odletjela je na put. Letjela je i letjela iznad zelenih polja. Nakon dugo vremena sletjela je na mjesto gdje nije živjela nijedna druga kuća. Tu se smjestila i zaspala. Međutim, djeca su se probudila i napustila svoje krevetiće. Izašla su na balkone i zapitala se: Gdje smo? Svidjelo im se mjesto na kojem su se našla. Djeca su istrčala van, uhvatila se za ruke i radovala se. Došla su do drveća i veselo se igrala. Sjela su na zelenu travu. Bojala su se da će se ujutro ponovno probuditi u gradu u kojem postoe samo sive kuće i gdje nema trave, cvijeća i drveća. Prikupila su stabalca, sadnice i granje te ih unijela u kućicu. Ona je ubrzo postala zelena. U jednom trenutku kućica se probudila i odlučila vratiti se u svoj grad. Poletjela je noseći djecu i mlade sadnice. Dok je nadlijetala svoj rodni grad, u kojem su postojale samo sive kuće, djeca su počela bacati zelene biljke na ovo mjesto. Izgledalo je kao da je s neba pljuštala kiša drveća i prekrivala grad. Leteća kućica se ponovno smjestila u svoju ulicu. Ostali stanovnici probudili su se ujutro i začuđeno gledali: cijeli je grad bio zelen. Biljke su rasle. U gradu više nisu dominirale kuće, već je raslo i prekrasno, zeleno drveće. Kuće više nisu bile sive, već su zračile veseljem i ugodom, a čak se i sunce oduševljeno zaustavilo nad njima primjetivši: „O, kako ugodan grad!“ Obnovili smo sadržaj bajke i zaustavili se na kraju teksta gdje se spominje grad prepun zelenila. Razgovarali smo o tome koji im se grad više sviđa i zašto. Svi su odabrali grad s bogatim zelenilom jer je šareniji, veseliji i prepun raznobojnog cvijeća. Tamo su letjeli leptirići i ptice, a s njima su živjele i druge životinjice. Razgovor sam usmjerila ka njihovim željama. Gdje bi bili sretniji i gdje bi radije živjeli? Kako bi izgledale njihove kućice i okolica, grad ili selo? Zanima li ih briga o biljkama i životinjama te kako bi brinuli o njima? Mogu li oni, iako su još uvijek djeca, učiniti nešto da nam grad bude ljepši i čišći? Učenici su razmišljali i navodili ideje za parkove, cvjetne gredice, sadnju drveća, igrališta za djecu. Željeli su postaviti više koševa za odvajanje otpada, obojiti kuće šarenije, koristeći veselije boje. Vozili bi se isključivo biciklima ili šetali svojim gradovima.

2. Novi nastavak bajke, novi zaključak

Nakon našeg razgovora, zajedno smo kreirali naš nastavak priče i nazvali ga:

Leteća kućica odlijeće u zeleni grad

Te noći, kada je leteća kućica odletjela iz sivog grada, sletjela je na zelenu livadu punu mirisnog cvijeća. Smjestila se među šarene cvjetove i odlučila da se neće vraćati u sivi grad.

Ujutro su djeca pogledala kroz prozore i bilo im je drago što ispred sebe ne vide samo beton. Bosa su trčala po rosnoj travi i mirisala šareno cvijeće. Veselo su se igrala, jurila drugare, natjecala i skakala. Zabavljala su se cijeli dan. Stigla je večer i djeci su počeli nedostajati roditelji, koji su im pričali bajke za laku noć i nježno ih vodili u snove. Počela su plakati i dozivati svoje mame. Leteća kućica osjetila je samlost prema djeci. Pokušala je utješiti mališane, ali je oni nisu htjeli slušati. Od umora su ubrzo zaspali sa suzama u očima. Leteća kućica je razmišljala kako da im pomogne, ali se i dalje nije željela vratiti u sivi grad. Sjetila se što bi mogla učiniti. Podignula se s lijepo livade i odletjela u grad te pokupila roditelje djece koja su sve to prespavala. Roditelji su se razveselili kada su vidjeli svoje mališane tako da nisu ni shvatili da je leteća kućica u zraku i da ih nosi daleko od njihovih domova. Ponovno je sletjela na mirisnu livadu. Ujutro, kad su se djeca probudila, bilo im je drago što su roditelji opet s njima. No roditelji su bili iznenađeni činjenicom da negdje postoji tako zelena, sjajna livada i da na njoj i u okolini nema ničeg sivog. Odlučili su od sada živjeti ovdje i pobrinuti se da njihova okolina i dalje bude tako zelena i čista.

3. Izgradimo Grad mašte

S učenicima sam se dogovorila da pokušamo napraviti jedan takav grad u kojem će se nalaziti stvari i zgrade koje bi učenici željeli imati u svom gradu. Učenici su razmišljali o materijalima od kojih bi mogli napraviti kućice, a da ih ne moraju kupiti u trgovini. Otkrili su da kod kuće imaju puno otpada koji bi se mogao ponovno upotrijebiti za izradu Grada mašte. Sutradan su od kuća donijeli otpadnu plastičnu ambalažu, kutijice i razne tuljce. Svaki je učenik osmislio i izradio svoju kućicu tako da je kutijicu ili tuljac najprije ukrasio crtajući flomasterom, a zatim obojio vodenim bojama. Od otpadnih komada kolaž papira napravljeni su krovovi i zalijepljeni prozori. Potom smo iskoristili napravljene kućice i zgrade te ih spojili u naselje, nacrtali podlogu i biciklističke te pješačke staze. Od sitnih kutijica napravili smo koševe za otpatke i razna drvca. Koristili smo plastične čepove za cvijeće ili smo ih nacrtali na kutijicama za sir.

1. korak: Otpadnu ambalažu učenici su najprije obojili vodenim bojama (Slika 1).

Slika 1: Bojenje tuljaca

2. korak: Prozore, vrata i krovove izrezali su od otpadnog kartona i listova u boji te zalijepili na kutijice ili tuljce (Slike 2, 3).

Slike 2, 3: Izrezivanje prozora i vrata

3. korak: Cvijeće su nacrtali na prazne kutijice za sir (Slika 4).

Slika 4: Crtanje cvijeća

4. korak: Krošnje drveća nastale su od otpadnih kartonskih komada okruglog oblika (Slika 5).

Slika 5: Izrada krošnji

5. korak: Flomasterima su nacrtali pločnike i ceste (Slika 6).

Slika 6: Prometno uređenje grada

6. korak: Nakon završene izrade, uslijedila je igra u Gradu mašte (Slike 7, 8)

Slike 7, 8: Grad mašte

4. Saznanja na kraju obavljenog zadatka

Na kraju dana razgovarala sam s učenicima o aktivnostima koje smo obavili u ovom kratkom razdoblju upoznavanja okoline. Došli smo do spoznaje da se nepotrebno stvara velika količina otpadaka i da stvari koje nekim ljudima predstavljaju otpad drugima mogu dobro poslužiti ili ih je moguće ponovno upotrijebiti. Dogovorili smo se da za domaću zadaću kod kuće opišu svoje školske radove roditeljima te porazgovaraju s njima o smanjenju otpada. Fotografirali smo naše novonastale Gradove mašte i poslali ih našem učitelju informatike, kako bi ih objavio na web-stranici škole, tako da se i posjetitelji naše stranice mogu uvjeriti da mnoge predmete možemo ponovno upotrijebiti, umjesto da ih smatramo otpadom i odmah bacimo.

5. Zaključak

Planet Zemlja prekriven je otpadom i znanstvenici diljem svijeta pokušavaju smanjiti njegovu količinu. Svjetska populacija pokušava utjecati na pojedinca da smanji količinu otpadnih tvari koje štete našem planetu. Često se, međutim, zaboravlja da je određene ljudske navike jako teško promijeniti. Djeca su ta na koju trebamo utjecati te ih već u ranim godinama odnosno pravovremeno moramo učiti pravilnom korištenju ili ponovnoj uporabi već korištenih stvari. Nije potrebno mnogo objašnjavanja da se djeca zainteresiraju za ovu tematiku i da o njoj počnu razmišljati. Literatura koja je namijenjena mladima može postati polazište za kreiranje nečeg novog, uz uporabu materijala koji je namijenjen za otpad i koji većini ljudi više nije koristan, a djeca od njih mogu stvoriti nova maštovita mjesta i kutke za zanimljivu igru te tako obogatiti i obojiti svoju svakodnevnicu, pri čemu će se otpadni materijal pretvoriti u stvar za ponovnu uporabu.

6. Literatura

[1] Zajc D. (2002). Leteča hišica. Ljubljana. Mladinska knjiga.